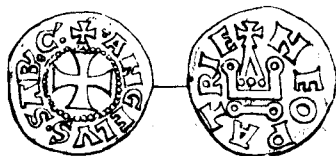

ἔπεμψαν ἀπὸ τοῦ 1314 αὐτόθι στρατὸν ἀξιόλογον, ὅστις ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Λασκάρως καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν στρατηγῶν τοῦ Θωμᾶ κατέλαβεν οὐ μικρὸν μέρος τῆς χώρας καὶ ἐκυρίευσεν ἰδίως τὴν ὀχυρὰν Βόνιτζαν. Δὲν ἤδυνήθη ὁμως νὰ ἐκπορθῆσθαι καὶ τὴν ἔτι ὀχυρωτέραν Ἄρταν καὶ μετὰ πολλοὺς ἐπὶ τούτῳ ματαίους ἀγῶνας ὑπεχώρησεν εἰς τὰ ἴδια, ὥστε ὁ Θωμᾶς μείνας πάλιν ἐγκαταλελειμμένος καὶ ἔνεκα τῶν τυραννικῶν αὐτοῦ τρόπων ὀλίγον ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς

πρωτευούσης αὐτοῦ, ἤτοι τῶν Ἰωαννίνων, ἀπεφάσισε νὰ εἰρηνεύσῃ πρὸς τὸν γαμβρὸν τοῦ Φίλιππον τῷ 1318. Καὶ τοῦτο μὲν ἐγένετο, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἔτος, ὁ Θωμᾶς ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του Νικολάου, τοῦ κόμητος τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, ὅστις ἀμέσως ἐπεκλήθη *δεσπότης Ρωμανίας* καὶ ἠνάγκασε τὴν χήραν τοῦ δολοφονηθέντος Ἄνναν Παλαιολογίαν νὰ συζευχθῇ αὐτόν. Ἐντεῦθεν

Νόμισμα Ἰωάννου Β' σεβαστοκράτορος τῆς Θεσσαλίας

ἐταράχθησαν πάλιν τὰ πράγματα, διότι αὐτοκρατορικοὶ, Σέρβοι καὶ Ἀνδεγαυνοὶ, λέγοντες τὸν Νικόλαον σφετεριστὴν ἄνομον τῶν κτήσεων τοῦ Θωμᾶ, ὥρμησαν ἅπαντες ἵνα διαρπάσωσι τὰς κτήσεις ταύτας. Πρῶτοι οἱ στρατοὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Β' κατέλαβον τὸν Αὐλῶνα, τὴν Ἄρταν καὶ τὰ Ἰωάννινα, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ὤμοσαν πίστιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ δὲ ἐξέδοτο μηνὶ Φεβρουαρίῳ 1319 χρυσόβουλλον, δι' οὗ ἐξησφαλίσθησαν τὰ δίκαια τῶν κατοίκων, ἡ δὲ ἐκκλησία τῶν Ἰωαννίνων ἡ πρότερον τελοῦσα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Φράγκων κατεχομένην Ναύπακτον, ἀνηγορεύθη μητρόπολις καὶ ἀπεδόθησαν αὐτῇ τὰ κτήματά της, ὧν μέρος εἶχε δημευθῆ ὑπὸ τῶν προηγουμένων δυναστῶν. Ἐκ τοῦ σφζομένου περὶ τούτου ἐπισήμου ἐγγράφου ἐξάγεται ὅτι τὰ Ἰωάννινα ἦσαν τότε πόλις μεγάλη, πλουσία καὶ πολυάνθρωπος. Τούτων δὲπρατομένων ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν, ὁ ἡγεμὼν τῆς Σερβίας Οὐρσος κατέλαβε τῷ 1319 τὸ Δυρράχιον καὶ παρεσκευάζετο νὰ καθυποτάξῃ πᾶσαν τὴν Ἀλβανίαν. Ἀλλὰ τότε ὁ Φίλιππος ὁ ταραντῖνος, ἵνα διασώσῃ τὰς πανταχόθεν οὕτως ἀπειλούμενας κτήσεις αὐτοῦ, ὠχύρωσε μὲν τὴν Ναύπακτον καὶ τὴν Κέρκυραν, ἐπεζήτησε δὲ τὴν κατὰ τῶν Σέρβων συμμαχίαν τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας Καρόλου Μαρτέλλου καὶ τοῦ μπάνου τῆς Βοσνίας Μλάδιν καὶ συγχρόνως κατέπεισε τὸν πάπαν νὰ προτρέψῃ τοὺς καθολικοὺς μεγιστᾶνας τῆς Ἀλβανίας, τοὺς Βλευίστας, τοὺς Μουσακίδας καὶ ἄλλους νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὸν Φίλιππον καὶ νὰ συνδράμωσιν αὐτὸν εἰς ἀνάκτησιν τῶν φρουρίων ὅσα ἀπώλεσε. Καὶ τῶντι ἀνεστάλησαν διὰ τῶν διαφόρων τούτων ἐνεργειῶν οἱ τε Σέρβοι καὶ οἱ αὐτοκρατορικοὶ. Τῷ 1322 ἀνεκτῆθη διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν Ἀλβανῶν τὸ Δυρράχιον ἀπὸ τῶν πρώτων, δύο δὲ ἔτη πρότερον οἱ στρατοὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Β' ἐπιχειρήσαντες νὰ κυριεύσωσι τὴν Ναύπακτον ἀπεκρούσθησαν καὶ μετ' ὀλίγον ἐπελθόντος τοῦ ὀλεθρίου ἐμφυλίου μεταξὺ τῶν δύο Ἀνδρονίκων ἀγῶνος παντελῶς οὐδετερώθη ἡ ἄμεσος αὐτῶν εἰς τὰς χώρας ταύτας ἐνέργεια. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ δεσπότης τῆς Ἠπείρου Νικόλαος οὐ μόνον ἀπέκρουσε τὴν πρόσκλησιν ἣν εἶχεν ὁ Φίλιππος ἀπευθύει αὐτῷ τοῦ νὰ ὁμόσῃ πίστιν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην ἢ εἰς τὸν ἐπίτροπόν του, ἀλλὰ συγκροτήσας στρατὸν ἀξιόλογον ὥρμησεν ἐπὶ τὴν κατάκτησιν τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἐκυρίευσεν τὰς παρακειμένας πόλεις. Αἴφνης ὁμως παρέστη ἀντίπαλος αὐτοῦ ὁ ἴδιος ἀδελφός του Ἰωάννης, ὅστις συζευχθεὶς μετὰ ἐτέρας τινὸς Παλαιολογίνης προεχειρίσθη δεσπότης Ἠπείρου ὑπὸ τοῦ Ἀνδρονίκου' πολεμήσας δὲ κατὰ τοῦ Νικολάου τὸν ἐφόνευσεν τῷ 1323, ἐπωνομάσθη Ἄγγελος Κομνηνός καὶ κατέλαβε τὴν Ἠπείρον καὶ τὰς παρακειμένας νήσους (1323—1335). Ὁ Ἰωάννης οὗτος, ὅπως πρότερον ὁ